

Energi & Politik
Emma Gustafsson
Emma.gustafsson@energiforetagen.se

Datum 2025-12-15
Dnr LI2025/01500

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
cc: li.smf@regeringskansliet.se

Remissyttrande på SOU 2025:93 En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 500 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Energiföretagen Sverige tackar för möjligheten att lämna synpunkter på utredningen En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk (SOU 2025:93).

Biobränsle står idag för två tredjedelar av den totala tillförseln i fjärrvärmesektorn och har varit en avgörande faktor för omställningen mot en fossilfri uppvärmningssektor. Biobränslebaserad fjärr- och kraftvärme är därmed central för att uppnå de klimat- och energipolitiska målen. Om förutsättningarna förändras kommer det inte bara att påverka värmesektorn, utan även andra sektors möjlighet att ställa om till fossilfri och konkurrenskraftig produktion. Det bidrag som fjärr- och kraftvärmerna ger till avlastningen av elsystemet blir tydligt först den dag då leveranserna uteblir.

Vi ser med oro på de kraftigt ökade administrativa kostnaderna för användning av biobränsle. Det samlade regelverkstrycket från pågående implementering av avskogningsförordningen (EUDR), förnybartdirektivet (RED III), naturrestaureringslagen (NRL) samt ökade krav på nettoupptag av växthusgaser från markanvändning enligt LULUCF riskerar att minska incitamenten för skogsägare och skogsindustrin att leverera biomassa till energiändamål.

Sammanfattning

Energiföretagen Sverige anser sammantaget att utredningen presenterar en väl avvägd och konstruktiv helhet med flera förslag som kan stärka skogsbrukets långsiktiga förutsättningar och bidra till ett robust energisystem. Vi ser positivt på inriktningen mot ett mer aktivt, kunskapsbaserat och förutsägbart regelverk. Samtidigt behöver vissa delar fördjupas, särskilt analysen av energiberedskap och konsekvenserna för tillgången på skoglig biomassa.

Vi vill särskilt lyfta följande:

- **Tydligare myndighetsroller och bättre samordning** behövs för att undvika motstridiga krav och skapa ett förutsägbart regelverk.
- **Effektivare logistik och uttag av GROT** och andra restströmmar är en nyckelfråga för att värna energisäkerhet och resurseffektivitet.
- **Evidensbaserat beslutsfattande och tillgänglig skoglig data** är nödvändigt för rättssäker och administrativt hanterbar tillämpning.
- **Analysen av energiberedskap och försörjningstrygghet** behöver fördjupas

Vi ser fram emot fortsatt dialog i det fortsatta arbetet med genomförandet av förslagen.

Övergripande synpunkter

Energiföretagen Sverige delar utredningens bedömning att skogspolitiken bör ses i ett bredare samhällsperspektiv där energi-, klimat- och näringspolitiska mål samverkar. För fjärr- och kraftvärmesektorn är skogsbrukets restströmmar och biprodukter en avgörande resurs för el- och värmeproduktion. Ett långsiktigt hållbart nyttjande av dessa stärker både den cirkulära bioekonomin, försörjningstryggheten och möjligheterna att minska utsläppen i energisystemet.

Vi ser positivt på utredningens förslag att tydliggöra myndigheternas roller och stärka samordningen mellan Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och Energimyndigheten. För våra medlemsföretag är det centralt att skogspolitiken säkerställer en stabil och förutsägbar tillgång till hållbar biomassa. Regelverken bör utformas så att naturvårds-, klimat- och råvaruförsörjningsmål balanseras på ett sätt som främjar bioenergi som en del av den fossilfria energiförsörjningen. En enhetlig styrning och gemensamma tolkningar av regelverk är avgörande för att undvika motstridiga krav och skapa effektiv styrning. Dessutom är det avgörande att ha en helhetssyn på skogspolitiken för att stärka förutsättningarna för investeringar i hållbar teknik och resurseffektiva lösningar inom både skogs- och energisektorn.

Tillgång på GROT och logistik för skogsbränslen

Energiföretagen Sverige vill understryka vikten av åtgärder som stärker logistikkedjorna för hållbart uttag och transport av grenar och toppar (GROT) och andra restflöden för biobränsle. En väl fungerande infrastruktur och samordning mellan skogsbruk, entreprenörer och energibolag är en förutsättning för att öka tillgången på hållbar biomassa och därmed för fjärr- och kraftvärmesektorns möjligheter att leverera energi året runt.

Behovet av sådana åtgärder har även lyfts i vårt inspel till Energimyndighetens uppdrag *Stärkt fjärr- och kraftvärme*, där vi betonade betydelsen av gemensamma terminaler, effektivare transportlösningar och incitament för att ta tillvara skogsbränslen. En stärkt logistik och marknadsstruktur för GROT bidrar till bättre resurseffektivitet, lägre kostnader och ökad försörjningstrygghet.

Bristande analys av konsekvenser för beredskap och energisäkerhet

Energiföretagen Sverige anser att slutbetänkandet bör fördjupa analysen av hur förslagen påverkar energiberedskap och försörjningstrygghet. Utredningen lyfter visserligen att en orolig omvärld ökar behovet av beredskap och självförsörjning, men konsekvenserna för energisystemet och tillgången på skoglig biomassa som samhällskritisk resurs analyseras inte.

Förändringar som påverkar uttag och tillgång på skoglig biomassa kan få betydande effekter på fjärrvärme- och kraftvärmesektorns förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet, särskilt vid störningar och kriser. Fjärr- och kraftvärme är centrala delar av Sveriges civilförsvarsplanering, och tillgången på hållbar biomassa är därför inte enbart en marknadsfråga utan en förutsättning för robust värmeförsörjning även i kris- och krigslägen. För närvarande utreds också nya inriktningsmål gällande ökad bränsleberedskap i fjärrvärmeförsörjningen av Energimyndigheten, som också behöver beaktas.

Energiföretagen Sverige rekommenderar att ett helhetsperspektiv där energisystemets funktion, resiliens och beredskap beaktas i den fortsatta beredningen av förslagen.

Yttrande över förslag i utredningen

Kapitel 4. Synliggör skogens klimatnytta

Energiföretagen välkomnar utredningens förslag om att utveckla redovisningen av skogens klimatnytta. Vi delar bedömningen att dagens systemgränser inte fullt ut fångar skogens samlade klimatbidrag, inklusive den viktiga substitutionseffekt som uppstår när biobaserade produkter och bränslen ersätter fossila alternativ. En mer heltäckande och metodiskt robust redovisning skulle stärka beslutsunderlaget inom både klimat- och energipolitiken och bidra till ett långsiktigt hållbart styrsystem för bioenergin.

Kapitel 7. Ökad rådgivning

Energiföretagen Sverige tillstyrker förslaget om en kunskapskampanj inom skogsbruket. En kunskapshöjning om skogsskötsel och hållbara uttag ligger i linje med våra inspel till Energimyndighetens uppdrag *Stärkt fjärr- och kraftvärme*, om behovet av en nationell kompetenssatsning för bioenergens värdekedja. Bristen på utbildad personal och lokalt förankrad skoglig kompetens påverkar i hög grad möjligheterna till effektivt och hållbart uttag av skogsbränslen. Energiföretagen vill dock betona vikten av att kampanjen samordnas med alla aktörer i värdekedjan. Ett samlat kompetenslyft, från skogsägare och entreprenörer till energibolag, kan ge bättre kvalitet, högre resurseffektivitet och stärkt försörjningstrygghet i den svenska bioekonomin.

Energiföretagen vill även betona att bioenergisektorn nu påverkas av ett flertal nya och parallella regelverk, såsom RED III, EUDR, NRL, LULUCF och ETS 2. Dessa innebär betydande krav på dokumentation, spårbarhet och efterlevnad för hela värdekedjan från skogsägare till energiföretag. För att säkerställa likvärdig tillämpning, minska administrationen och skapa förutsägbarhet vore det värdefullt med en samordnad och tydlig ingång till myndigheternas rådgivning och information, en så kallad "One stop shop". En mer koordinerad struktur, där berörda aktörer enklare kan ta del av vägledning och tolkningar av regelverken, skulle stärka möjligheterna att upprätthålla ett hållbart uttag av skogsbränslen och samtidigt fullfölja de EU-rättsliga kraven.

Kapitel 8.7 Askgödsling och kapitel 8.8 begränsa skogsskadorna

Energiföretagen ser positivt på utredningens bedömning att askåterföring kan bidra till ökad skoglig tillväxt. För branschen är en väl fungerande hantering av biobränsleaska viktig, både ur kretslopps- och klimatperspektiv.

Vi delar bedömningen att askåterföring bör främjas genom:

- tydligare regelverk och nationella riktlinjer för mängd, innehåll och spridningsmetoder, med krav på analys och kvalitetssäkring av askprodukter
- incitament för markägare och effektiva logistiklösningar som gör spridningen praktiskt och ekonomiskt möjlig, exempelvis genom gemensamma transporter och digital uppföljning
- forskning och uppföljning kring askgödslingens långsiktiga effekter på tillväxt, klimat och miljö, ett område som bör ingå i det nya nationella forskningsprogrammet

En ökad användning av biobränsleaska stärker kretsloppet mellan energi- och skogssektorn, återför näringsämnen till marken och minskar risk för försurning. Forskning visar även på att aska kan göra plantor mer motståndskraftiga mot torka och skadedjur.

Detta gynnar såväl resurseffektivitet och fossilfri energiproduktion som skogens tillväxt och kolinlagring.

Samtidigt bör askåterföring genomföras med hänsyn till naturvärden, skyddsavstånd och vattenmiljöer, samt undvikas i torvmarker med höga naturvärden.

När det gäller skogsskador tillstyrker vi förslaget om samordnade insatser och fortsatt prioritering av Skogsskadecentrum. För energisektorn innebär friska, välskötta skogar en stabil och hållbar tillgång till biomassa och därmed stärkt försörjningstrygghet och energiberedskap

Kapitel 10. Inför ett evidensbaserat beslutsfattande

Energiföretagen Sverige tillstyrker förslaget om ett mer evidensbaserat beslutsfattande inom skogspolitiken. Beslut som grundas på vetenskap, beprövad erfarenhet och transparens skapar långsiktigt stabila och rättssäkra förutsättningar för både skogs- och energisektorn. Ett systematiskt kunskapsbaserat arbetssätt bidrar till väl avvägda beslut som beaktar miljömässiga, ekonomiska och klimatmässiga konsekvenser.

För energisektorn är det särskilt viktigt att konsekvensanalyser omfattar effekter på energisystemets robusthet, regional utveckling och klimatnytta. Transparent och lättillgänglig skoglig data är i detta sammanhang en grundförutsättning, inte minst för en effektiv och rättssäker tillämpning av EU:s hållbarhetskrav i förnybartdirektivet (RED III). Regelverken bör därför utformas så att de är enkla att efterleva och inte medför onödig administrativ börda för skogsägare, leverantörer eller energiföretag.

Kapitel 11. Ett tydligare Sverige i EU

Energiföretagen Sverige tillstyrker förslagen om att stärka och tydliggöra regeringens arbetssätt för skogliga frågor i EU. En tydligare politisk prioritering och en samordnande funktion i Regeringskansliet kan skapa en mer effektiv och enhetlig hantering av EU-relaterade frågor som berör skogsbruket och dess värdekedjor.

Vi ser positivt på förslagen om ökad svensk närvaro i EU-institutionerna och ett mer proaktivt arbete med omvärldsbevakning. Det behövs ett utvecklat samarbete mellan berörda departement och inte minst expertmyndigheter. En tidig och samordnad bevakning stärker möjligheterna att påverka beslut innan de fattas och ger aktörer bättre förutsättningar att anpassa sig till kommande regelverk.

Erfarenheter från genomförandet av förnybartdirektivet (RED III) visar vikten av att nationella definitioner och vägledningar finns på plats i tid och att myndigheter samarbetar. När dessa saknas skapas osäkerhet, hög administrativ belastning och kostsamma anpassningar i efterhand.

Mot bakgrund av att EU:s lagstiftning i allt högre grad påverkar tillgången till hållbar biomassa för fjärr- och kraftvärme betonar vi vikten av att implementeringen av EU-regler sker med hänsyn till Sveriges unika skogliga förutsättningar. Regelverken bör utformas så att de säkerställer flexibilitet och möjliggör regional anpassning, innovation och utveckling av bioekonomin på ett sätt som stärker hållbarhet, resurseffektivitet och lokala arbetstillfällen.

Emil Berggren
Gruppchef Energiföretagen Sverige